

آنادولو مجوسى

صافى : ۵

ملى بايرامز	نجيب عاصم
فيخته و مجادله لرى	محمد امين
توركلرو موغولار	علمى ضيا
الله ، بن ، روزگار ، آيدىناق	نجيب فاضل
ملت مسئلهسى	ضياء الدين نغرى
آنادولو اقليى	ابراهيم هقى
خلق آدينامره دائر نوطلر	محمد خالد
آنادولو چوققلىرىنه	اسماعيل نامى
فاوست مدينىتك غرونى	رشاد شمس الدين
آنادولونك فنجى	ملكه بنى شاپيل
آيك ايلرى : بر مصاحبه مناسبتيله	

ناشرى : آنادولو قومانييت نشرىات شركتى

استانبول

تاسيس قىلىنغان
۱۳۴۰

تاسيس قىلىنغان ۱۳۴۰

۱۳۴۰

فوروم میدانك اوستنده پارلایان کونش سوندی و وحشی جرمن سناووی و آتشی سون (وہستا) معبدی قیصراغنه آخیر پایدی .

عادل فاروق بامہلی خرقة سنك ایچندہ ، فقیر دامنك آلتندہ ، قوری اھككنك لذتندہ جاودانی حریتی بولشدی و ایشته اوزمان بویوك پیغمبرك الہی مدینقہ قرون و سطنینك ظلمتتری ایچندہ پارلادی ! فقط وقتا کہ عباسی سرایلرندہ ساقیہ لر رسولہ وکالت ایدن سفیہ و عیاش حکمدارلرہ فحشك بادہ سنی ایچردیلر ، کوزلرینہ جیلمك میلی صوقدیلر و ایلکارینہ ظلمك احتراصنی آقیتدیلر و اسیر ایتدیلر ایشته اوزمان الہی مدنیت انخسافہ اوغرادی ، سوندی و چوکدی .

اگر ستاریہ ملحمہ سندہ اسکی سلاحنك قیریق بقیہ سیلہ برناموس جہادی یاپان آنادولونك آدسز شپیدی نفسی تمایللرینك چيک وخام غریزہ لرینك ، « اولہ ! » دیہہ هایقیران آرزوی حیاتك اسیری اولسہ ایدی بوکون کتابی پارچه لانه جق ، مزاری یقیلہ جق ، چوخنق و ملتی یشامیہ جقدی . فقط آدسز شپید نفسی تمایللرینك اسیری اولمادی ہر جہرہ سنك حیاتی طلب ایدن فریادینی دویمادی . مقدساتی و جعیتی ایچین اولمکدہ حریتك عظمتی اختیارك قدسیتی بولتی : و بز بوکون اونك ایچین یشایورز . خلاصہ آرتق دویور و قبول ایدیورز کہ نامتناهی امکاتلری دوغوران حریت وجدانلردہ دوغدخہ دہای بشر مدنیتلر خلق ایدر . حریت پایدار اولدخہ مدنیتلر پایدار اولور . حریت انقیادہ و اسارتہ مقامنی ترک ایدنجدہ مدنیتلر چوکر ، سونر و تاریخك بوشقلری ایچندہ غیب اولور .

رساد شمس الدیہ

⊙	آنادولونان یی	⊙
---	---------------	---

آنادولونك قسقی

۲

سلطان آلب ارسلان و ارمنستان فتوحاتی . — سلطان اعظم طغرل بك بلا ولد وفات ایتش و کندیسندن اول ارتحال ایتش اولان بیوك قارداشی چاقر بكك اوغلارندن « سلیمان » ی ولیعهد تعیین ایلشدی . چاقر بكك بللی باشلی قاردر ، آلب آرسلاوہ ، یاقوتی سلیمانہ نامندہ درت اوغلی قالمشدی . برنجیسی کرمان ، ایکنجیسی خراسان ، اوچنجیسی اذربایجان والیسی بولنقدہ ایدیلر . تحت سلطنتہ سلیمان اجلاس ایدلدیسہدہ دیگر شہزادہ لر و بویوك بکر اوکا اطاعتدن استنکاف ایتدیلر . خراسانہ کیدہ رك آلب ارسلانك طرفاندہ طوبلانديلر . سلیمان ترك سلطنتہ برادری آلب آرسلاوہ بیعت ایتمکہ مجبور اولدی . آلب ارسلان سلطان اعظم اعلان ایدلدی .

اوتہ دنبری تورکن ایلی ریاستنك باباسی ارسلان خاندن کندیسنه ارثا انتقال ایتسی لازمکہ جکئی ادعا ایدن قونولسہ بك اران و انادولو حکمدارقلریلہ قناعت ایدہ میہرک سلطان اعظم اولقی ہوستہ دوشدی . آنادولودہ روملرہ حال حربہ بولنان اردولرینی معیتہ آلہرق شرقہ توجہ

ايتدى ، آلپ ارسلانك اوزرينه يورودى . ايكي عىمجه زاده (دامغان) ده قارشىلاشدىلر ، محاربه آلپ ارسلانك غالبىتى وقوتولشك وفاتى ايله نتيجهلندى .

سلطان آلپ ارسلان رقيبىنك تولومنه آغلادى ؛ اونك اوغللىرىنى و طرفدارلىرىنى عفو ايدرك معيئنه آلدى . بعدە ختلان و صفانيان و هرات طرفلرينه سفر ايدرك اورالردهكى عاصى اميرلىرى تآديب ايلدى .

آلپ ارسلان بوندن سوكرآ آنادولويه غزايە حاضرلاندى . ۴۵۶ سنهسى ربيع الاولى ابتداسنده (رى) دن حركت ايدرك آذربايجانە كلدى . (مرند) ە مواصلت ايتدىكى زمان قوتولشه تابع اولان اولوسلار و بويلر اونك معيئنه اتحاق ايلدىلر . توركن اولوسلارندن برينك رئيسى اولان (طغرلبن) اسمنده بربك كثر غزوات و مجاهداتيله شهرت بولمشدى . بواير ، سلطانك ادروسنه پيشدارلق ايتكده ايدى . سلطان ، اردوسنك بر قسمنى اوغلى ملكشاهه ويرهرك ايلرى كوندردى . ملكشاه اولان (سرمارى) نى آلدى ، سوكرآ (حريم نشين) ى محاصره ايدرك شدتلى هجوملرله تسخيرە موفق اولدى ، سكنهسى كاملاً تولد يردى . اوندن سوكرآ (وان) شهرىنى ضبط ايتدى . بوبلده سورلرينك متانيله اشتار ايتشدى . ملكشاه اك ابي عسكرلرىنى سچهرهك آلات محاصره ايله بركلده سورلرە ياقلاشدى . او ائشاده كولده ظهور ايدن مدھش بر فيرطنه نى شدتلى بر زلزله تعقيب ايتدى ، زلزلهك شدتدن ديوارلر ييقلدى ، تورك اردوسى شهرە كيرمه يە موفق اولدى .

سلطان آلپ آرسلانە كلنجە اوده بيوك اردوسنى معيئنه آلەرق (سفيد شمر) اوكنه كلدى ، بر قاچ كون ايچنده آلدى . بعدە سورلرينك ارتفاع و متاننى ايله مشهور اولوب شترقندن و غربندن يوكسك داغلرە استناد ايلەن وديكر ايكي جھتندن دە درين ايرمقلرە چوريلش اولان (اخالكك) قلعه سنە تعرضە قرار ويرهرك نهرە كوپريلر قورد يردى و هجوم اصارىنى وىردى هجوملر پك چوق قان ضباغە سبب اولدى . شهر اھالىسندن بر قسمى مراجعت ايدەرك تسليم اولق ارزوسنده بولندقلرى بيلد يرديلر . فقط شهرى تسليم آلە يە كيدن عسكرلر بالەكس خرستيانلرك اھانتلرينە اوغراديلر . عيىن زمانده محصورلر خروج حركتى يابارق اسلاملرە هجوم ايتديلر . اوئشاده سلطان آلپ آرسلان نماز قيلمقده ايدى . نمازى بتييرير بتييرىز آتە يبنەرك الئدە قلنج بالذات هجوم ايدەرك خرستيانلرى شهرە قاچيردى . تورك عسكرلرى دە فراريلرلە بركلده شهرە كيرمكە موفق اولديلر . شهر ضبط اولندى . اھالىنك بر قسمى قلعه برجلرندن برينە اتجا ايدەرك مقاومتە چاليشديلر سەدە بر جك اطرافنە اودون يىغيلەرق احراق ايتلدى . مذكور بر ج ايله درونندە كيلر محترق اولديلر . سلطان اوئاغنە دوندى ، شەرك يىغما و احراق ايدلسنى امر ايلدى . بواير اجرا اولندى .

بعدە آلپ آرسلان (آنى) شەرىنك سورلرى اوكنندە موضع آلدى . بيك كايسايى بر قاتە درالى حاوى بولان بوبلە ارمنى (باغرات) خاندانك پايتختى ايدى . يكرى سنە دنبرى شرق ايمراطورلغنە تابع ايدى . اوصيراده دوق عنواننى حائر (باغرات) نامندە برارەنى اصيلزادەسى والى بولند يردى . شەرعايت يوكسك ديوارلرلە احاطە و تحكيم ايدلشدى . هر طرفدن آراس نهرينك سورلرلە چوريلشدى . يالكىز بر جبهە سندن آچيقدى . سلطان آلپ آرسلان شەرك سورلرينك ارتقاعندن دھا يوكسك بر جملر احضار ايتد يرهرك سور اوزرنندەكى مدافعاى تضييقە باشلادى . سورلرك بعض طرفلرنده كديكلر آچيلدى . بونكە برابر بايلان تعرضلر موفقيتە منجر اولدى . سلطان رجعتە قرار وىردى . فقط سور كديكلرندن ايچرى يە كيرمش اولان بعض تورك محاربلىرى شدتلى بر هجوم ايله شەرك ضبط

امکانی کندیسنه سویلیدیلر. سلطان شهره تعرض امرینی ویردی. بویوک بریوریش ایله ایچری به کیرلیدی (۶ حزیران). شهر اهالیسی کاملاً قتل ویا اسیر ایدلیدی. شهرک مدافعی ده یاقالانوب ئولیدیلیدی. آلپ آرسلان آنی نك بتون خزائن و اموالی ضبط ایتدی. قاتهدرالك قبه سنه موضوع بویوک حاجی نخبوانده انشا ایتدیرمش اولدینی جامعك اشیکنه قویدیردی.

۹۵۷ سنه سنده سلطان سفرلینی شرقه ، ماوراءالنهره توجیه ایلشدی. بونکله برابر آنادولو حدودنده کی تورکمن بکلری محاربه ده دوام ایدیورلردی.

مرکزی آنادولوده محاربات ، تورک تعرضلرینک دوامی . — (امیرکشتیجی) قومانداسنده بولنان برتورک اردوسی ملاطیه جهندن یزانس اولیکه سنه تعرض اتمکده ایدی. روملرده بوکا مقابل ملاطیه ده دیگر براردو تحشید ایتشلردی. روم اردوسی تارومار اولدی. تورکلر ملاطیه دن کچهرک دوغریجه قیصری شهرینه توجه ایتدیلر ، شهرک قاپولرینی زورلاوب اهالینک قسم اعظمی ئولیدیلر ، (سن یازیل) کلیسائی یغما و احراق ایلدکدن صوکره کلیکیایه کیردیر ؛ بوحوالی پی ده قانه بویاهرق حلب یولی طوتدیلر (۴۵۹).

تورکمن عشیرتلرینک مهم برقسیمی ده اورفه ، حران ؛ ده لوك ، مرعش و انطاکیه حوالیسی یغما و غارت ایلکده ایدیلر. بونلرک رئیس (آفشیجی) اسمنده برذات ایدی. مشارالیه سلطان آلپ آرسلانک آدمالرندن برینی ئولیدیرمش و فقط کندیسینه ده جزالانمقدن قورقه رق تحت اداره سنده کی عشائر و عساکر ایله برلکده فراز ایلشدی. قصورینی عفو ایتدیرمیلک ایچون روملره قارشى غزا یاقمده ایدی. مشارالیه ، روملرک حوالی جنوبیه قوماندانی (نیکه فور بوتانیات) ی مغلوب ایتش وده لوك ، کیسوم ، زعبان طرفلرینی اشغال ایلشدی. بوذات آنادولو ایچریلرینه آقینلر یاقمده ایدی.

۴۶۰ ده سلطان آلپ آرسلان ایکینجی دفعه آنادولویه کیردی. پونتوس طرفلرینی اشغال ایتدی. اوسیراده یزانس ایمپراطور ائغه کچن (رومنه دییوژنه نیس) سلطان ایله عقد صلحه طالب اولاجنی برده بالعکس آوروپا و آسیاده اردولرینک هپسنى برآرایه جمع و افراد جدیده پی تسلیم ایتدی. روم ایلی ده بولنان خرستیان اوغوز تورکلرندن ؛ فرانکلردن ، وارانکلردن عسکر آلارق کیت اعتباریه دهشتلی براردو وجوده کتبروب سلطانک اوزرینه یورومکه حاضرلاندی. آلپ آرسلان ایسه اردوسنی ایکی به آیردی ؛ برقسمنی جنوبدن کوندردی ، دیگر قسمنی شمالده براقدی ، کندیسى شرقه دوندی. ایمپراطور ایسه امیر آفشینک تعرضلرینی توقیف ایچون حلب طرفلرینه کیتماک ایسته یوردی. کلیکیایه مواصلت ایتدیکی صیراده شمالده کی تورک اردوسنک (نیکسار) ، شهرینی باصوب یغما و تخریب ایلدکدن صوکره اهالیسی قتل و اسیر ایتدکلرینی اوکرتدی. بو خبر اوزرینه یولی دکیشدیره رک (سیواس) ه کلدی ، اورادن شرقه توجه ایدهرک (دیوریک) ده تورکلرک اوکته چیقدی. قانلی برمحابه نتیجه سنده تورکلر رجعته مجبور اولدیلر. ایمپراطور بعده جنوبه دوندی ، کوکسوندن کچهرک مرعشه کلدی. اردوسندن برقسمنی تفریق ایدهرک اوصیراده فرات ساحلرینی تهدید ایدن تورک قوماندانی (امر خاص اینال) ه قازشی کوندردی ؛ فقط بوقوت منزه م اولدی. بونک اوزرینه ایمپراطور امیر مشارالیه ک اوزرینه یورویه رک رجعته مجبور ایتدی. ایمپراطور بعده حلب اوزرینه یوردی ؛ حلب ه نه قدر (مر داس) عائله سی النده بولنیورسه ده حوالیسی کاملاً بیکی مستویلرک یعنی تورکملرک الله کچمشدی (رومنه دییوژنه نیس) حلبی یغما ایتدیردکدن صوکره (منبج) ه کلهرک

پورايى ضبط ايتدى . شهرک مدافى (امير امورتكىين) قلعه يه چكيلهرك مقاومت ه حاضرلاندى . حلب اميرى ايلريده معروض اولاجنى فلاكتى درپيش ايدرك توركلرله اتفاق ايتدى ويزانس اردوسنه تعرضه باشلادى . روملر اولامغلوب اولدولر سده بالاخره غالب كلديلر . فقط توركلر يكدن ازدولر تشكيل وخرستيانلره هجوم ايدولرلردى . ايمراطور هم اعاشه مشكلاندن ، همده توركلرك متادى تعرضلرندن اوصانهرق عودته قرار وبردى . بوانشاده (امير افشين) ملاطيه دن قيصرى يه كلشن وقيزيل ايرماغى كچكدن صوكره غالاتيا خطه سنه مواصلت ايلشدى . ايمراطوره كوچه نه جنراللاردن برى ده مشاراليه ايله برلكده حركت ايدولرلردى . افشين - وقيته خليفه معتم طرندن تخريب وبالاخره روملر طرفندن اعمار ايدلش اولان - عموريه شهرينى ضبط واهاليسى كاملا تولدوردى . غريبدركه معتم طرفندن ده بوشهرک تخريبنه اونك قوماندانى افشين مأمور اولشدى . ايمراطور يوزاتى ده بونى خبر آلدى ؛ افشين اوزرينه يورومك ايستدسده مشاراليك كيريسين كرى يه شرقه دونديكى ايشيتدى ، تعقيبندن واز كچهرک استانبوله كلدى .

۹۶۱ ده توركلر برقاق يولدن آنادولويه كيرديلر ؛ كشتكىين ، قطروسه ، آرتقى ، آفشين ، خاص ائال ، احمد شاه ، آرتغر ، طغرلكين ، شاه تكيين كي سردارلر شرقدن ، شرق جنوبدن تعرضه باشلاديلر . ايمراطور (ديورهنيس) بونلرى دورديرمق ايجون قوتلى بمرقره سوق ايتدى . اونى مغلوب ايتديلر . بونك اوزرينه ايمراطور بالذات سفره چيقدى وقيصرى يه كلهرک شهر مذكور جوارنده بولنان تورك فرقه سنى پريشان ايتدى اوندن صوكره تكميل اردوسيله فراهه قدر ايلريدى ومتعرضلرى نهرک اوت ه طرفنه كچمكه مجبور قيلدى . كنديسى ده فرائى كچمك واخلطه كيدهرك توركلرى ابرانه قدر قوغمق ايسته يوردى . بو مقصدله خرپوته كلدى . فقط او صيراده توركلر جنوبدن تعرضه باشلاديلر و ايمراطورك مهم برقوة عسكرى يه ايله ملاطيه ده براقش اولدينى اولدينى جنرال (فيلاره نوس) ي مغلوب ايتديلر ؛ بوجنرال بقيه السيف عسكريله فراره و ايمراطور اردوسنه التحاقه مجبور اولدى .

ايمراطور شرقه ايلريلر كن احمد شاه آفشين كى نامدار بلكر قومانداسنده بولنان توركلر مركزى آنادولويه كيرديلر ، آنادولونك اك قالا بهلق شهرلرندن اولان قونيه ي ياقديلر ، يقديلر ، اهاليسى تولدريدلر . بو مهيج خبر ايمراطورك كرى دونسته سبب اولدى . فقط تورك آقنجيلرينه يتشه ممدى . اونلر جنوبه دوغملر و راست كلدكلرى بلده لرى يغما وتخریب ايدرك ، كچدكلرى اراضى خريستان نعلريله دولدورهرق كليكيابه ، اورادن حلب خطه سنه مواصلت ايتملردى .

۴۶۲ ده توركلرك تعرضلرى بوتون شدتيله باشلادى . ايمراطور (ديورهنيس) ، (مانوئل قومنينوس) ي شرق اردولرى باش قوماندانلغنه تعين ايدرك توركلره قارشى كوندردى . هر قوم قيصرى يه مواصلت ايدرك متفرق قطعات عسكرى يه طويلا دى ، توركلره تعرض ايتدى ؛ فقط هيچ بروفيت قازانميه رق سيواسه چكيله دى . اوراده وقوعه كلن محاربه ده تورك قوماندانى (امير قطروسه) ه اسير اولدى . ديكر طرفندن (افشين) قومانداسنده بولنان تورك آقنجيلرى قبا دو كيان سرعت ه كچهرک غالاتيا ي تخريب وفيريكيا يه مواصلت ايلديلر . فيريكيا شهرلرى مستكره برر منجه يه دوندى . غوناس و (لاؤديكيا - دكزلى) شهرلرى قتل عامه اوغرا ديلر . توركلر بوندن صوكره استيلارلرينى

لیدیا و بیتلیا خطه لریه توجیه ایتدیلر . فقط بواثناده (امیر قنرورمه) - بوراده تفصیلی ممکن اولمیان بعض سبیلردن دولایی - سلطان آلپ ارسلاندن یوز چوردرک دست اسارتنده قیورانان (مانوئل قومنینوس) ی برآمدی واونکله برلکده استانبوله کلبرک روم ایمپراطورینه التجا ایلدی . بوخیاتندن فوق العاده غضبه نسلطان آلپ ارسلان اردوسندن برقمه نی معینه آلهرق - فراری ی تعقیب ایتک اوزره - آنادولویه کیردی ؛ اونلرک استانبوله مواصلت ایتدکریخی اوکره نیر اوکره نیر آنادولو امراسنی غربی آنادولونک تخریبه مأمور ایلدی . افسوس ، آق دکر ساحلرینه قدر تمید تعرض ایتکه باشلادی . سلطان ایسه یولده راست کلدیکی شهرلری فتح ایده ایده دیاربکره کلدی . دیاربکر ملکی (نصر بن مروان) سلطانی استقبال ایتدی . سلطان اونی امارتنده ابقا ایلدی . اورادن جنوبه دونه رک اورفه یه کچدی ، اللی کون قدر محاصره ایتدیه ده آلمغه موفق اولامادیغدن (حلب) ه متوجهاً حرکت ایدرک شهر مذکور قوشادتی . حلب ملکی ایله والده سی آلپ ارسلانک یانه کلبرک دخالت ایتدیلر ؛ اونلری عفوایتدی ، محاصره یی قالدیردرق کیری دوندی وایرانه کیتدی .

اوسنه ایچنده وقوعه کان بویوک بر قحط و غلا بوتون انسانلری عظیم بر اضطراب و مشکلات ایچنده برافشدی . آلپ ارسلان برقاچ یوز بیک آتلی تیجوز ایدن محتشم اردوسنی بالفورورمه یا بلاقلره داغیتمه مجبور اولمشدی . صاغ قوی اردوسنی خراسان و تورکستانه ؛ مرکز اردوسنی کرمان ، فارس و عراقه ، صول قول اردولرینه آذربایجان ، اران و دیاربکر و الجزیره خطه لریه کوندزمشدی . کندیسیده عساکر خاصه سیله آذربایجان چکیلشدی .

مالز کردمحاربه سی . ۴۶۳ ده ایمپراطور (رومین دیوژنه نیس) بوتون قوتلرینی جمع ایدرک تورکری کلیا طرد ایتکه و سلطان آلپ ارسلانی ازمکه قرار ویردی . ملل مختلفه دن ترک ایدن ایکیوز بیک کتیکل بیوک برارد و ایله شرقه توجه ایتدی . سیواسه مواصلت ایتدیک زمان عسکرلرندن برقمه نی از جمله فراقلره خرستیان اوغوزلری اصولاً فرائق اولان (اورسلیوس) ک قومانداسی آلتیه ویردرک اخلاطه کوندردی . کندیسیده مالز کرده کلبرک بالمحاصره آلدی و امان و یرمش اولسنه رغماً بتون محصورلری قیلجدن کچردی . بواثناده (خوی) شهرنده بولنقمده اولان سلطان آلپ ارسلان ایمپراطورک بوقدر معظم بر قوه عسکریه ایله آنادولونک منهای حدودینه قدر کلدیکی اوکرنیدی . اطرافنه داغیلان اردولرینی جمع ایده جک زمان قالمادیغنی ، روملرک فرصتدن استفاده ایدرک آذربایجان کیره جکرتی آکلادی . خرستیان اردوسی اوکنده رجعت ایتیه کنندی شرفیه غتر قابل توفیق عدایده رک مقابله به حاضر لاندی ؛ زوجه سی تورکان خانونی خزینه لرله برلکده همدانه کوندردی . معینده بولنان درت بیک خاصه عسکریه حرکت ایتدی . هر عسکرک بری بیک اولوق اوزره ایکیشر آتی وار ایدی . یولده اون ایکی بیک قدر کوکلی التحاق ایلدیلر . بوصورتله اون بش بیک اون آلتی بیک قدر عسکره مالک اولان سلطان اخلاطه قدر ایلر ایلدی [۱] و او جواره ورود ایتمش اولان روم فرقه عسکریه سنه تعرض ایده رک انجا ایتدی . ایمپراطور بونلرک امدادینه

[۱] سلطان آلپ ارسلانک بومحاربه ده کی اردوسنک مقداری حقنده اختلاف وارد ؛ ابن الجوزی واندن نقلاً ابن الاثیر اون یش بیک کشتی اولدیه نی سویلیورلر . سبط بن جوزی ایله ابن دقان اون درت بیکه تنزیل ایتکده دیرلر . المکین ابن العمید ایسه قرق بیکه چیقاریر . بومقداری اون ایکی بیکه قدر ایندیرلر وارد . بیذا نس اردوسنه کلنجه : عرب مورخارینک قسم اعظمی - المکین مستثنا - بونی اوچ یوز بیک کشتی اوله رق تخمین ایتشلردر . یالکز المکین یوز بیک کشتی اولدیه نی سویلر . بیذا نس مورخاری ایسه ایکیوز بیکه یاقین اولدیه نی یازارلر . عرب مورخاری قدر شایان اعتقاد اولمیان ایران مورخاری ایسه فضله مبالغه یارق روم عسکرینک مقداری آلتیوز بیکه قدر چیقاریرلر .

جنرال (بريه نوس) ى كوندردى . وديكر جنرالنى ، (بازىلاس) ى مهم بر قوتله او كا ترفيق ايتدى . فقط سلطان آلپ آرسلان ايله طوتوشدقلى محاربه ده پريشان اولديلر . (بريه نوس) يارالانهرق قاچغه مجبور اولدى . (بازىلاس) ايسه مجروح واسير سلطانك اوتاغى اوكنه كتيردى . ايمپراطور سلطانك بالذات تورك اردوسى باشنه كچمش اولديغنه ايناميور ، اونى عراق ويا خراسانده ظن ايدىوردى . اوصيراده ايمپراطور معيتنده بولنان خريستان اوغوزلردن برقطعه همجنسلى اولان تورك اردوكاهنه قاچهرق روملردن آيزيله يلر . ديكر طرفدن ايمپراطورك امريله اخلاطه كيتمش اولان (اورسيليوس) ايله (تارخانوت) سلطانك ورودى ايشيدير ايشتمز فراره قدم باصديلر . سلطان آلپ آرسلان ملاز كرد اوكنه كلهرك ايمپراطور اردوكاهنك قارشيسنده موضع آلدى . اعظم اميرادن (شاه تكيون) ى كوندره رك صلح تكيلىف ايتدى ؛ ايمپراطور رد ايتدى وبو تكيلىفه آتچى (رى) ده جواب ويره بيله چكنى بيلديردى . حيثيت وشرف ايشلرنده مناقشه كوتورميه چك درجده علويت روحه مالك اولان سلطان هرچه باد آباد محاربه يه حاضرلاندى . معيتنده خاصه عسكرى قوماندانلى اولان (رانشمير) ، (منكوجيك) ، (صلتور) ، (آرتور) ، (مپارلى) ، (مپارلير) ، بكارله (امير طوطير) ، (امير قتلغ تكيون) ، (امير بر صوق) ، بغداد شهنسى (كوهرايين) وسائر كبار امرا بولونقمده ايديلر . شهنزادگان آل سلچوقدن بر چوقلى از جمله قوبلشك ايكي اوغلى (منصور) ايله (سليمان) ، سلطانك برادرى (ياقوتى) ، سلطانك اوغللى (نوتوسر) ، (الياس) و (ملكشاه) وديكر پرنسلرده ميدان حربه كلشردى . وزير وصاحب ديوان اعظم اولان (نظام الملك) ده بوراده ايدى . شيخ الاسلام (ابونصر عبد الملك البخارى) اسلاملى مظفرته تبشير ايتدى . امير دانشمنده تاييد ايتدى . نهايت ۲۶ آغستوس جمعه كونى ، جمعه نمازندن سوكرامحاربه باشلادى . بيزانس اردوسنده ايمپراطور قليكاهده بولنوردى . قيادونكيلى (آليانوس) صاغ جناحه ، (بريه نوس) صبول جناحه ، (آندرونيتوس دوقاس) احتياط قوتلرته قوماندان ايدورلردى . محاربه اوزون مدت هيچ برنتيجيه منجر اولمادى . اقتشامه ياقين ايمپراطور قراركاهنه دوغرى رجعت باشلادى ؛ فقط قراركاهده احتياط اولهرق اوتيه برى يه داغيلمغه يوز طوتديلر . تورك ايسه بوصيراده بوتون شدتلىله هجوم ايدهرك روملرك صاغ جناحى ازديلر ودوشمانك مركزى كيريسنه كلهرك (آرقادن) وورديلر . بر آرز سوكرام بيزانس اردوسنك صول جناحى ده داغلىدى ؛ ايمپراطور هر طرفدن احاطه اينلدى ؛ اونك قوماندان ايتكده اولدينى مركز قطعاتى ده بوزولهرق اوتيه برى يه قاچشردى . بغداد شهنسك كوله لردن برى مرقومى اسير ايتدى . اطرافنده كيلر با تلف اولشلى وياخود فرار ايدهرك اونى يالكنز براقشردى . كنديسى ده بارالى ايدى ؛ ايمپراطور او كيجه يى كنديسى اسير ايندن عسكرك چا ديرنده ، طوپراق اوستنده كپيردى . ايرتهسى كون (كوهرايين) ، اونى سلطانك كوتوردى . سلطان ايمپاتورك اسير اولديغنه ايناميوردى ؛ فقط دها اول اسير اولان (بازىلاس) ك كوز باشلى ايجنده ايمپاتورك آياقلىرته چانديغى كورونجه ايناندى . سلطان ايمپاتوربه صلح قبول ايتديكندن دولاي سرزنش ايتدى واوكا :- اكر سن بنى اسير ايتسه اينك نه ياپازدك ؟ ديه صوردى . او ايسه :- عذاب ايجنده تولد بوردم ؛ جوابى ووردى . پادشاه :- ياشمىدى . نم سكا قارشى نه ياپه جغنى ظن ايدىورسك ؟ سؤالى صوردى . ايمپاتور :- يا بنى تولد بورد ، يا اسير اولهرق سوروندير ، ياخودده هيچ اميد ايدلمه چك بريوكلك ياپار ، عفو

ایدرسک ! دیدی سلطان عفو ایتدیکنی سوبلیدی . بر بچی میلیون دینار آلتون پاره تسویه ایتک کندیسنه تابع اولتی ، خراج و برمک شرطیه آزادایدجهکنی بیلدیردی . ایبراطور تورکشهنشاهنک بوعلو جنبه متحیر اولدی ؛ بوتون شرائطی قبول ایلدی . صلح معاهده سی امضالندی . بونی متعاقب سلطان ایبراطور ایچون مزین برچادر قوردیردی کندی تختی باندده دیگر بر تخت قوردیروب اونو اوتورتدی ، برچوق هدیه لر ویردی . بوندن ماعدا کرک روم حکمدارینه و کرک اونک اسیر اولان جزالارینه قیمتی خلعتلر کیدیردی . حین عودتنده صمیمی صورتنده تشییع ایتدی ویانه عساکر محافظه قاتهرق لواءالحمد یازیلی برسنجاق ایله برلکده ممالکی داخلنه کوندردی .

استانبولده (دیوژهنیس) ک اسارتی خبر آلتنجه (میخائیل دوکاس) ایبراطور اعلان ایلدی . (دیوژهنیس) استانبول اردولریله اولاماسیه ده بعده کلیکیاده حرب ایتدیه ده مغلوب واسیر اولدی ؛ انده آووجنده نه قدر پاره وار ایسه هپسی جمع ایدوب برالمان طاشله آلپ آرسلانه کوندردی و حکمدارلندن تخرید ایدلش اولدییچون آنجق بوقدر کوندربیلدیکنی عرض ایتدی .

سلطان آلپ ارسلان (دیوژهنیس) ک اساطندن خبردار اولونجه معاهده یی فسخ ایتدی و آنادولونک فتح ایدلسنی امر ایتدی . ملاز کرد حربنه اشتراک ایدن تورکن بکلرینک هربرینه آنادولونک برر قسمی یورتلق و اوچاقلق اولق اوزره اعطا و اقطاع ایتدی (۶۴۷) (امیر صلیب) ه

ارضروم ، قارص وحوالیسی ؛ (امیر منگوجک) ه ارزنجان ، کاج ، قره حصار و ملحقاتی ؛ (امیر دانشمند) ه نیکسار ، اماسیه ، توقات ، سیواس و توابنی ؛ (امیر هارلر) ه مرعش

وجوارینی ؛ (امیر ارتقو) ه دیاربکر ، خرپوط ، ملاطیه و لواحتی اقطاع ایدرک بوامیرلرک اشبو مملکتلری فتح و تملک ایله لرینی امر ایتدی . عینی زمانده بوبکرک معیتنده بولان کوچیه تورکن اولوسلرینک سالف الذکر مملکتلره توزیع و تقسیم ده تنبیه ایلدی . دیگر طرفدن قوتولشک اوغلی (ملک منصور) ی آنادولو والی عمومیلکنه تعین و آنادولونک فتحنه مأمور ایلدی . سالف -

الذکر امیرلری ده اونک معیتنه ویردی . قوتولشک دیگر اوغلی سلیمان ایسه بیره جک ده حکمران بولنیور و جنوبی آنادولوده کی زوملری طوتوندقلری مواقعدن طرد ایتکله مشغول اولیوردی . سلطان آلپ ارسلان بوندن صوکره شرقه ، خراسانه دوندی .

ملک منصور بن قوتولش و آنادولوده فتوحات ، آلپ ارسلانک وفاتی . — آلپ ارسلان

آنادولونک فتحی ملک منصور ه حواله ایدرکن اعظم امراسندن (ایسز مه ابون موارزمی) ی سوریه و مصرک ضبطی وظیفه سیله توظیف ایتشدی . بری روم قیصرلکنی بخواتمک ، دیگری فاطمی خلافتی اورتدن قالدیرمق امرینی آملشردی . اتسز برسته ایچنده باشند باشه سوریه یی فتح و عرب اردولرینی تارومار ایدرک سینا چوالرینه قدر تمدید صولت ایتدی ، مصری تهدیده باشلادی ؛ دیگر طرفدن ملک منصوره آنادولو اورتلرینه دوغرو یوریور و آنادولوده کی توزکن بکلرینی مملکتک ضبط و اشغاله تشویق ایدیوردی . هرامیر سلطان اعظم طرفندن کندیسنه اقطاع ایدلش اولان خطه ده کی قلعه لری و شهرلری برر برر محاصره و ضبط ایتکله باشلادی قزبل ایرمق ساحلرینه کلش اولان ملک منصور ایسه غلاتیا و لیاثونیا خطه لرینی فتحه حاضرلانیوردی . اونک ایلری حرکتی توقیف ایتک اوزره استانبولدن (ایزا آق قومینوس) ی شرق اردولری باش قوماندانلغنه تعین ایتدیلر . برادری (آلکس قومینوس) ایله برلکده آنادولویه کچدی ؛

معهود (اورسەليوس) ده بونلرله برابر دى . او ائشاده ملك منصور اردوسيله قيصرى جوارينه كلىدى . اوراده قارشىلاشديلر ؛ قانلى بر محاربه وقوعه كلىدى . روم اردوسى كلياً پريشان اولديغى كېي (ايزاق) ده اسير اولدى . (آلکسی) كوچ حال ايله ياقاسنى قورتاروب آقمرهه قاچدى . فقط براز صوكر ا توركار فديقه نجات اولارق (ايزاق) ي تخليه ايتديلر . ايكي قارداش انقرهده برلشكدن صوكر ا اوراده كنديلرني تحت امنيتده كوره مديلر ؛ پك ياقينده آقمره نكده توركار الله كچه كني حساب ايدهر ك استانبوله توجه ايتديلر ، ايزمته مواصلت ايدهر كلىرى برصيراده آنادولونك هر طرفه يايلىمش اولان توركلردن بر قسمنك كنديلرني تعقيب ايتكده اولديغى كوزديلر . پك بيوك تهليكلىر كچيردكن صوكر ا استانبوله كلبيلديلر .

آرتق آنادولوده روم اردوسى قالماش ، بتون جبهلر بيقيلمىدى . توركلر مدھش بر كئاشته آنادولو اچلرله يايلىمشار و شهرلى ضبط ايتلاردى . يالكر مقاومت ايدن مستحكم قلعلر وار ايدى ؛ اولرى ده برر محاصره و فتح ايدىيورلردى .

۴۶۵ ده سلطان اعظم آلپ ارسلان ايكي يوز يىكدن فضله سوارى ايله جيحونى كچوب ماوراءالنهره كيردى . فقط (برزم) محافظى (يوسف) ك خنجر غدرينه اوغرايهرى زحمت رحمانه قاووشدى .

سلطان (آلپ ارسلان) ، مبدآندن منتهاسنه قدر بوتون تورك تاريخنك اك بويوك شخصيتى در ؛ تورك عرقنك اك بويوك آدمى در . تورك اصلنك ، تورك فضيلتنك ، توكزك دهاسنك ، تورك قهرمانلنك اك بيوك تنالى در . حيات وسپرت اعتباريله خلقاى راشدينى غبطله ايتديره جك فضائل ومعالىنك مصدريدر . توركستاندن مصره قدر واسع ممالكه حكم ايدن مشاراليه تاريخده كى اك بيوك تاجدارلردن برى در . آلپ ارسلان بويوك برجهانكير ، بويوك برقهرمان اولدقن ماعدا اسكندر كېي ، حضرت عمر كېي اك بويوك مؤسسيلردن برسى در . او ، اوچيوز سنه دنبرى عربله مقاومت ايدن ، ايكيده برده اسلاملى تلاشه دوشورن شرق ايمپراطورلغنى برضربهده ييقمش ، عربلك اوچ عصر مئادى سفرلرله رغماً ضبطنه موفق اولامادقلى آنادولويى بر حمله ده آلتدرد .

سلطان آلپ ارسلان توركلكلك اك بيوك مؤسسى در ؛ برطرفدن جيحون صاغ ساحلنده توركمنلى برلشدرهرك ماوراءالنهر ك الدن چيقمه مسنى تحت تأمينه آلمش ، ديكر طرفدن خراسانى كاملاً توركمنلرله اسكان ايليهرك بورايى يكي بر توركمن ديارى ياقمشدر . عيني زمانده آذربايجان وقافاسيه بى سراپا توركمنلرله طولدرلش وشرواندن باشلايان توركمن كشافتنى بغداد قپولرله قدر تمديد ايلش عراقه پك چوق توركمن كوندرمشدر . بوندن باشقه توركمنلك اك چوق قسمنى آنادولويه كوندرن مشاراليه اولمشدر . اونك بو همتك اثرى اولهرق توركمنلر آنادولوده سكنه اصليه كثرت اعتباريله تفوق ايدهر جك بدرجه كئاشته يرلشمشدر . بوسايهده آنادولو قطعه سى يكرمى اوتوز سنه ايجنده حقيقى معنايله بر تورك ايلي ، بر توركمن يوردى اولمشدر .

مكرمىن خليل